

Inspiracja Wizja Rozwiązanie

Sprawozdanie finansowe Atrem S.A.
na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.

SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Złotniki, dnia 17 marca 2016 R.

SPIS TREŚCI

Rachunek zysków i strat	3
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Dodatkowe informacje i objaśnienia	
1. Informacje ogólne	9
2. Skład organów zarządzających i nadzorczych Spółki	9
3. Inwestycje Spółki	9
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5. Oświadczenie o zgodności	10
6. Założenie kontynuacji działalności	10
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	10
8. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	11
9. Zasady konwersji złotych na EUR	11
10. Porównywalność danych finansowych oraz korekty sprawozdania finansowego	11
11. Szacunki	12
12. Zmiana prezentacji danych	12
13. Nowe standardy i interpretacje	12
14. Zasady rachunkowości	13
15. Sprawozdawczość segmentów operacyjnych	26
16. Pozostałe przychody operacyjne	27
17. Pozostałe koszty operacyjne	28
18. Przychody finansowe	29
19. Koszty finansowe	30
20. Koszty według rodzajów	31
21. Amortyzacja i utrata wartości	31
22. Koszty świadczeń pracowniczych	31
23. Podatek dochodowy	32
24. Odroczony podatek dochodowy	34
25. Zysk przypadający na jedną akcję	35
26. Dywidendy zapłacone i zaproponowane do wypłaty	36
27. Pożyczki udzielone	36
28. Nieruchomości inwestycyjne	36
29. Rzeczowe aktywa trwałe	37
30. Wartości niematerialne	39
31. Inwestycje w jednostkach zależnych	41
32. Należności długoterminowe	42
33. Zapasy	42
34. Należności handlowe i pozostałe należności	42
35. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43
36. Rozliczenia międzyokresowe czynne	44
37. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	44
38. Oprocentowane kredyty i pożyczki	47
39. Rezerwy	49
40. Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania	50
41. Umowy o budowę	51
42. Pozostałe zobowiązania finansowe	52
43. Sezonowość działalności	53
44. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	53
45. Działalność zaniechana	53
46. Zobowiązania warunkowe	53
47. Sprawy sądowe	54
48. Rozliczenia podatkowe	55
49. Transakcje z podmiotami powiązanymi	55
50. Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej oraz Rady Nadzorczej	55
51. Struktura zatrudnienia	56
52. Zarządzanie ryzykiem finansowym	56
53. Istotne zdarzenia po dniu bilansowym	59
54. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych nieujętych w sprawozdaniu finansowym	59
55. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	59
56. Wybrane jednostkowe dane finansowe	61

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Noty	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
<i>Działalność kontynuowana</i>			
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		197	217
Przychody ze sprzedaży usług		75 747	70 769
Przychody ze sprzedaży		75 944	70 986
Koszt własny sprzedaży		(65 511)	(60 941)
Zysk/strata brutto ze sprzedaży		10 433	10 045
Pozostałe przychody operacyjne	16	523	2 908
Koszty sprzedaży		–	–
Koszty ogólnego zarządu		(9 979)	(11 024)
Pozostałe koszty operacyjne	17	(421)	(555)
Zysk/strata z działalności operacyjnej		556	1 374
Przychody finansowe	18	495	122
Koszty finansowe	19	(254)	(293)
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej		–	–
Zysk/strata brutto		797	1 203
Podatek dochodowy	23	(266)	(452)
Zysk/strata netto		531	751
<i>Działalność zaniechana</i>			
		–	–
Zysk/strata netto		531	751
<i>Zysk/strata netto na jedną akcję</i>			
Podstawowy z działalności kontynuowanej	24	0,06	0,08
Rozwodniony z działalności kontynuowanej	24	0,06	0,08

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/strata netto	531	751
Inne całkowite dochody		
Podlegające przekwalifikowaniu w późniejszym terminie do wyniku finansowego	-	-
<i>Podatek dochodowy odnoszący się do elementów innych całkowitych dochodów podlegających przekwalifikowaniu do wyniku finansowego</i>	-	-
Nie podlegające przekwalifikowaniu w późniejszym terminie do wyniku finansowego	-	(401)
<i>Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych</i>	-	(495)
<i>Podatek dochodowy odnoszący się do elementów innych całkowitych dochodów nie podlegających przekwalifikowaniu do wyniku finansowego</i>		94
Całkowite dochody razem	531	350

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)

	Noty	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)		49 176	49 214
Rzeczowe aktywa trwałe	29	19 447	19 501
Wartości niematerialne	30	1 819	1 372
Udziały w jednostkach zależnych	31	23 533	23 533
Pożyczki udzielone	27	2	6
Należności długoterminowe	32	132	687
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe	36	99	126
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24	4 144	3 989
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		25 444	44 109
Zapasy	33	1 440	861
Należności handlowe oraz pozostałe należności	34	21 853	36 293
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	23	251	-
Pożyczki udzielone	27	4	4
Rozliczenia międzyokresowe	36	412	423
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	1 484	6 528
Aktywa trwałe zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży	28	-	-
SUMA AKTYWÓW		74 620	93 323
PASYWA			
Kapitał własny		56 130	56 338
Kapitał podstawowy	37	4 615	4 615
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	37	19 457	19 457
Kapitał zapasowy (nieruchomości inwestycyjne)	37	-	-
Kapitał zapasowy (płatności w formie akcji)	37	1 466	1 466
Kapitał zapasowy (zyski zatrzymane)	37	9 635	9 623
Kapitał rezerwowy (zyski zatrzymane)	37	16 426	16 426
Kapitał rezerwowy (nabycie akcji własnych)	37	4 000	4 000
Zysk netto za rok obrotowy		531	751
Zobowiązania długoterminowe		2 916	2 555
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	41	1 151	1 112
Pozostałe zobowiązania finansowe	42	-	100
Rezerwy	39	49	48
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24	1 716	1 295
Zobowiązania krótkoterminowe		15 574	34 430
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	40	14 420	30 621
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	23	-	812
Pozostałe zobowiązania finansowe	42	100	100
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	38	-	-
Rezerwy	39	1 054	2 897
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi sklasyfikowanymi, jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Zobowiązania razem		18 490	36 985
SUMA PASYWÓW		74 620	93 323

SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

	Noty	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk/strata netto		531	751
<i>Korekty o pozycje:</i>		(2 897)	2 944
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		–	–
Amortyzacja		1 617	1 760
Dywidendy netto		(300)	–
Odsetki netto		39	(31)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		–	–
Zysk/strata na działalności inwestycyjnej (środki trwałe)		(20)	(50)
Zysk/strata na działalności inwestycyjnej (nieruchomości inwestycyjne)		–	143
Zmiana stanu należności		14 744	(8 518)
Zmiana stanu zapasów		(578)	274
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(15 832)	12 398
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(81)	(1 280)
Zmiana stanu rezerw		(1 422)	(419)
Podatek dochodowy otrzymany		–	145
Podatek dochodowy zapłacony		(1 063)	(1 089)
Pozostałe (sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych)		–	(401)
Pozostałe		–	12
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(2 365)	3 695
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		69	73
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		–	1 399
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2 174)	(1 182)
Dywidendy otrzymane		300	–
Odsetki otrzymane		40	120
Pożyczki udzielone		–	(12)
Splata udzielonych pożyczek		4	2
Pozostałe		–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1 761)	400
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy z tytułu emisji akcji		–	–
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		–	–
Splata pożyczek/kredytów		–	–
Dywidendy wypłacone		(739)	(1 476)
Odsetki zapłacone		(79)	(89)
Splata pozostałych zobowiązań finansowych		(100)	(200)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(918)	(1 765)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(5 044)	2 330
Różnice kursowe netto		–	–
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na początek okresu	35	6 528	4 198
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na koniec okresu	35	1 484	6 528
Kredyty w rachunku bieżącym na koniec okresu	38	–	–
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu	35	1 484	6 528

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał zapasowy (płatności w formie akcji)	Kapitał zapasowy (zyski zatrzymane)	Kapitał rezerwowy (zyski zatrzymane)	Kapitał rezerwowy (nabycie akcji własnych)	Zysk netto za okres sprawozdawczy	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2015	4 615	19 457	1 466	9 623	16 426	4 000	751	56 338
Korekta błędu	-	-	-	-	-	-	-	-
1 stycznia 2015 po korekcie	4 615	19 457	1 466	9 623	16 426	4 000	751	56 338
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	531	531
Całkowite dochody za okres	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem całkowite dochody	-	-	-	-	-	-	531	531
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	(739)	-	-	-	(739)
Podział wyniku	-	-	-	751	-	-	(751)	-
31 grudnia 2015	4 615	19 457	1 466	9 635	16 426	4 000	531	56 130

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał zapasowy (płatności w formie akcji)	Kapitał zapasowy (nieruchomości i inwestycyjne)	Kapitał zapasowy (zyski zatrzymane)	Kapitał rezerwowy (zyski zatrzymane)	Kapitał rezerwowy (nabycie akcji własnych)	Zysk netto za okres sprawozdawczy	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2014	4 615	19 457	1 466	401	9 481	16 426	4 000	1 618	57 464
Korekta błędu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 stycznia 2014 po korekcie	4 615	19 457	1 466	401	9 481	16 426	4 000	1 618	57 464
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	751	751
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(401)	-	-	-	-	(401)
Razem całkowite dochody	-	-	-	(401)	-	-	-	751	350
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(1 476)	-	-	-	(1 476)
Podział wyniku	-	-	-	-	1 618	-	-	(1 618)	-
31 grudnia 2014	4 615	19 457	1 466	-	9 623	16 426	4 000	751	56 338

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. INFORMACJE OGÓLNE

Atrem S.A. („Spółka”, „Emitent”) powstała w wyniku przekształcenia spółki Atrem Sp. z o.o. w spółkę Atrem S.A., na mocy uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Atrem Sp. z o.o. z dnia 17 grudnia 2007 r. sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem Maciejem Celichowskim (Rep. A nr 20.378/2007).

Poprzedniczka prawna spółki Atrem S.A. została utworzona aktem notarialnym z dnia 27 września 1999 r. sporządzonym przez notariusza Andrzeja Adamskiego w Kancelarii Notarialnej Piotr Kowandy, Andrzej Adamski w Poznaniu (Rep. A.nr.10.634/1999) i zarejestrowana w dniu 24 listopada 1999 r. w Sądzie Rejonowym w Poznaniu w Wydziale XIV Gospodarczym - Rejestrowym pod numerem RHB 13313.

Następnie w dniu 20 czerwca 2002 r. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu XXI Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem KRS 0000118935.

Rejestracja spółki Atrem S.A. nastąpiła w dniu 3 stycznia 2008 r. w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000295677.

Sądem rejestrowym dla Spółki jest Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Siedziba spółki Atrem S.A. mieści się w Złotnikach k. Poznania, przy ul. Czołgowej 4 (62-002 Suchy Las).

Spółce nadano numer statystyczny REGON 639688384.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest świadczenie kompleksowych usług w zakresie szeroko rozumianego zaplecza inżynierskiego dużych projektów infrastrukturalnych i budowlanych, tj. automatyki, telemetrii, regulacji, elektroniki, metrologii, teletechniki, informatyki oraz klimatyzacji.

Spółka nie posiada oddziałów.

2. SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORCZYCH SPÓŁKI

ZARZĄD

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania skład Zarządu Spółki przedstawiał się następująco:

Konrad Śniatała	Prezes Zarządu
Marek Korytowski	Wiceprezes Zarządu
Łukasz Kalupa	Członek Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomicznych
Przemysław Szmyt	Członek Zarządu, Dyrektor ds. Technicznych

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

RADA NADZORCZA

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej Spółki przedstawiał się następująco:

Tadeusz Kowalski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Hanna Krawczyńska	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
Gabriela Śniatała	Sekretarz Rady Nadzorczej
Andrzej Rybarczyk	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Kuśpik	Członek Rady Nadzorczej

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

3. INWESTYCJE SPÓŁKI

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Contrast sp. z o.o.	Ostrów Wlkp.	Elektroenergetyka	100,00%	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2015 r. udział w ogólnej liczbie głosów posiadanych przez spółkę Atrem S.A. w podmiocie zależnym jest równy udziałowi Spółki w kapitale tej jednostki.

4. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze sprawozdanie finansowe za 2015 r. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Atrem S.A. w dniu 17 marca 2016 r.

5. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2015 r.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, biorąc pod uwagę proces adaptacji MSSF przez Unię Europejską, nie występują różnice w zakresie zasad rachunkowości przyjętych przez Spółkę zgodnie z MSSF, a MSSF które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

6. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Spółki w przyszłości przez okres co najmniej 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

7. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki zgodnie z MSSF wymaga stosowania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym, w tym w notach objaśniających do sprawozdania finansowego.

Mimo, iż przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą różnić się od przewidywanych.

Oszacowania i założenia dokonywane przez Zarząd niosą za sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego.

Poniżej przedstawiono główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości, oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Przyjęte przepływy operacyjne do wyceny umów (kontraktów) długoterminowych oraz pomiar stopnia ich zaawansowania, estymowanie kosztów pozostałych do zakończenia umów długoterminowych oraz ustalanie marż na kontraktach.

Spółka realizuje szereg umów (kontraktów) długoterminowych. Wycena kontraktów wymaga ustalenia przyszłych przepływów operacyjnych w celu ustalenia wartości godziwej przychodów i kosztów oraz dokonania oceny stopnia zaawansowania prac na realizowanym kontrakcie. Stopień zaawansowania ustala się jako stosunek poniesionych kosztów (zwiększających postęp realizowanych kontraktów) do kosztów planowanych. Marże brutto na realizowanych umowach długoterminowych ustalane są na podstawie sformalizowanych procedur, jako różnica między ceną sprzedaży, a szacowanymi kosztami umów długoterminowych. Weryfikacja estymowanych kosztów do zakończenia kontraktu odbywa się podczas miesięcznych lub kwartalnych (lub innych w zależności od okoliczności) przeglądów umów długoterminowych. Szacowane do poniesienia koszty projektu określane są przez osoby merytorycznie odpowiedzialne za realizację danego obszaru, na podstawie ich wiedzy i doświadczenia.

Wycena rezerw na straty na kontraktach długoterminowych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów i kosztów z tytułu realizowanych umów (kontraktów) długoterminowych. Przewidywana strata na kontrakcie ujmowana jest w kosztach okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11.

Wycena rezerw na świadczenia emerytalne.

Spółka utworzyła rezerwę na wypłatę odpraw emerytalnych. Założenia przyjęte do przeprowadzonej wyceny są następujące: stopa dyskontowa: 3,0%, przewidywana stopa inflacji 1,2%, przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń powyżej inflacji: 2,5%. Wycena została dokonana wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. W związku ze zmianami makroekonomicznymi wartość rezerwy może ulec zmianie w kolejnym roku obrotowym.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Roszczenia gwarancyjne

Spółka realizuje szereg umów długoterminowych, z którymi wiąże się ryzyko przeprowadzenia ewentualnych napraw gwarancyjnych. Zarząd szacuje odnośne rezerwy na przyszłe koszty z tytułu napraw gwarancyjnych na podstawie historycznych danych na temat faktycznych roszczeń gwarancyjnych, a także przewidywanych trendów, które mogą wskazywać na to, iż informacje z przeszłości mogą odbiegać od przyszłych roszczeń.

Koszty rozwoju

Koszty rozwoju są kapitalizowane zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości Spółki. Pierwsze skapitalizowanie kosztów wynika z osądu kierownictwa dotyczącego potwierdzenia istnienia technicznych i ekonomicznych możliwości mającego miejsce zwykle wtedy, gdy projekt osiągnął już pewien etap zgodnie z ustalonym wcześniej planem. Ustalenie kwot podlegających kapitalizacji wymaga przyjęcia przez kierownictwo pewnych założeń dotyczących prognozowanego zwrotu z aktywów oraz stopy dyskontowej, które zostały i będą stosowane przez prognozowany okres uzyskiwania korzyści.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, bazując na założeniu, iż w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, iż założenie to w przyszłości stałoby się nieuzasadnione.

8. WALUTA FUNKCJONALNA I WALUTA SPRAWOZDAWCZA

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych. Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki.

Dane w sprawozdaniach finansowych zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

9. ZASADY KONWERSJI ZŁOTYCH NA EUR

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej:
kurs NBP z dnia 31.12.2015 r.: 1 EUR=4,2615 zł;
kurs NBP z dnia 31.12.2014 r.: 1 EUR=4,2623 zł;
- dla pozycji rachunku zysków i strat i pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs wyliczony na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 i 2014 r. odpowiednio 1 EUR=4,1848 zł i 1 EUR=4,1893 zł.

10. PORÓWNYWALNOŚĆ DANYCH FINANSOWYCH ORAZ KOREKTY SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W przedstawionym sprawozdaniu finansowym za 2015 r. i w porównywalnych danych finansowych za 2014 r. nie dokonywano żadnych korekt wynikających z zastrzeżeń z opinii podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego za 2014 i 2013 r.

Opinia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. nie zawierała zastrzeżeń.

11. SZACUNKI

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Mimo, iż przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Spółki na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą różnić się od przewidywanych.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółki nie nastąpiły zmiany w sposobie obliczania szacunków.

12. ZMIANA PREZENTACJI DANYCH

Zmiany w prezentacji danych nie wystąpiły.

13. NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSR i MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Spółka zastosowała w okresie rozpoczynającym się od 1 stycznia 2015 roku. Ich zastosowanie nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lutego 2015 r.
- Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013), obowiązujące za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2015 r.

Nowe standardy i interpretacje

Nowe lub zmienione regulacje MSR i MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które zostały zatwierdzone lecz jeszcze nie obowiązują, a których Spółka nie zastosowała dobrowolnie dla okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2015 roku ani dla lat wcześniejszych.

Nie wystąpiły.

Standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, lecz nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które jeszcze nie obowiązują, nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę. Ich zastosowanie w ocenie Zarządu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe:

- MSSF 9 Instrumenty finansowe z późniejszymi zmianami, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.
- MSSF 14 Odroczone salda z regulowanej działalności, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.
- Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014), obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: Rośliny produkcyjne, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- Zmiany do MSR 16 i MSR 38 Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji. Zmiany będą obowiązywały prospektywnie począwszy od pierwszego okresu rocznego zaczynającego się w dniu 1 stycznia 2016 r. lub później.
- Zmiany do MSSF 11 Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach. Zmiany będą obowiązywały prospektywnie począwszy od pierwszego okresu rocznego zaczynającego się w dniu 1 stycznia 2016 r. lub później.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, obowiązujące za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- Zmiany do MSFF 10, MSSF 12 i MSR 28: Jednostki inwestycyjne – zastosowanie wyłączeń z konsolidacji, obowiązujące za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujące za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r.
- MSSF 16 Leasingi obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 r.
- Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych. Zmiany wprowadzono w ramach inicjatywy dotyczącej ujawnień. Zmiany będą obowiązywały prospektywnie począwszy od pierwszego okresu rocznego zaczynającego się 1 stycznia 2017 r.
- Zmiany do MSR 7 Podatek dochodowy. RMSR proponuje, aby zmiany obowiązywały retrospektywnie zgodnie z MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” począwszy od pierwszego okresu rocznego zaczynającego się 1 stycznia 2017 r.

14. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2015 r. oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2014 r.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, z wyjątkiem wyceny instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2014 r.

Zasada przewagi treści nad formą

Zasada przewagi treści nad formą oznacza, że sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać informacje odzwierciedlające ekonomiczną treść zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formę prawną.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*. Spółka prezentuje odrębnie rachunek zysków i strat, który zamieszczany jest bezpośrednio przed sprawozdaniem z pełnego dochodu. Rachunek zysków i strat prezentowany jest w wariantach kalkulacyjnych. Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę przedstawione zostały poniżej:

Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje, jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych,
- różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń,
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Spółkę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* ujmują się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych, jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Wartość firmy wynikająca z przejęcia ujmują się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Spółki w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Spółki w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym. Udziały niekontrolujące w jednostce przejmowanej są początkowo wyceniane, jako proporcja (udział) udziałów niekontrolujących w wartości godziwej netto ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego. Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki. Amortyzacja dotycząca aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Spółki. Amortyzacja środków trwałych, w tym komponentów, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej.

Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	25-50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-15 lat
Środki transportu	5-10 lat
Pozostałe	2-10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji. Spółka traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania gruntów, jako leasing finansowy. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one, jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne. Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich, jako przeznaczone do sprzedaży lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami opisanymi w nocie dotyczącej aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży lub likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się, jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmują się je w rachunku zysków i strat. Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które Spółka jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub które są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Nieruchomości spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami opisanymi w nocie dotyczącej aktywów trwałych do zbycia. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży lub likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające wyżej wymienionych warunków ujmowane są, jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia. Do pozycji wartości niematerialnych Spółka zalicza także wydatki poniesione na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu. Wieczyste użytkowanie gruntu traktowane jest, jako leasing finansowy. Wydatki na nabycie takich praw na rynku wtórnym (od innych podmiotów) oraz wydatki związane z nadaniem takich praw przez właściwe urzędy państwowe, ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie umownym w jakim Spółka może te prawa wykorzystywać. Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Wartości niematerialne użytkowane przez Spółkę amortyzowane są przez okres od 2 do 10 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych, jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej. Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich, jako przeznaczone do sprzedaży lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w nocie dotyczącej aktywów trwałych do zbycia. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży lub likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się, jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat. Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W

sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Spółki alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji. W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów. Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie, jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest, jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania). Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów (jednostki generującej przepływy pieniężne). Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

Leasing

Leasing klasyfikuje się, jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są, jako leasing operacyjny.

Spółka jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Spółki i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w rachunek zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów.

Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia. W przypadku wystąpienia specjalnych zachęt motywujących do zawarcia umowy leasingu operacyjnego, ujmuje się je jako zobowiązania. Zagregowane korzyści z tytułu takich zachęt ujmuje się, jako pomniejszenie kosztów wynajmu metodą liniową, z wyjątkiem sytuacji, gdy inna systematyczna podstawa jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych dostarczanych przez składnik aktywów objęty leasingiem.

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów, jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą. W sprawozdaniu z

sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowane są w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania, jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są, jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu, aby mogły być zdatne do użytkowania lub odsprzedaży dodaje się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub odsprzedaży. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będącymi w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mającymi postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe, produkcję w toku oraz zaliczki na zakup materiałów i towarów zaliczonych do kategorii zapasów. Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa. Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny. Wartość rozchodu zapasów ustala się z zastosowaniem metody cen średnioważonych dla materiałów, towarów i produktów gotowych. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczenia ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się, jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości,
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków,
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym, jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany, jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach,
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie,
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Spółka chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Pożyczki i należności

Należności handlowe, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane, jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniejszych wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa dostępne do sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu. Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Spółkę prawa do ich otrzymania. Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy.

Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne. W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości. W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności handlowych, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły wartości, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Spółki w procesie windykacji należności oraz wzrost liczby nieterminowych płatności. Przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość są np.: poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi upadłość, opóźnienia w spłatach należności. W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności handlowych, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast, jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się

odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmują się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych. Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta. Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmują się bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywa w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (inne niż instrumenty pochodne) oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

Przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywa w przyszłości lub do terminu wymagalności. Jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie. Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

Wyksięgowanie aktywów finansowych

Spółka wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Spółka nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmując zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeżeli natomiast Spółka zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów to nadal ujmując stosowny składnik aktywów.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności i o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy, a także kredyty w rachunku bieżącym.

Kredyty w rachunku bieżącym są prezentowane w bilansie, jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Kapitały własne

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy Spółki jest wykazywany w wartości nominalnej zarejestrowanych akcji i wynika z zapisów statutu Spółki i postanowień wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje własne

W przypadku nabycia akcji przez Spółkę, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymane zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej przedstawia wartość godziwą kwot wpłaconych do Spółki przez akcjonariuszy, powyżej wartości nominalnej wyemitowanych akcji, pomniejszoną o koszty bezpośrednie związane z emisją akcji.

Kapitały zapasowy i rezerwowy

Kapitały zapasowy i rezerwowy stanowią zakumulowane zyski zatrzymane z lat ubiegłych.

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały obejmują równowartość kosztów płatności w formie papierów wartościowych rozpoznanych zgodnie z MSSF 2 oraz kapitał rezerwowy utworzony na nabycie akcji własnych.

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji. Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane, jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- a) ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji,
- b) dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy,
- c) instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego,
- d) suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu).

Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF.

Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji, jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach, co przedstawione powyżej, z wyjątkiem punktów (c) i (d), które nie mają zastosowania.

Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Spółkę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy. Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*,

- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie,
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach, lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie, lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe (w tym zobowiązania handlowe, kredyty bankowe i pożyczki) wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji. Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu. Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Spółka wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Spółki zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Spółka definiuje określone instrumenty pochodne, jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są, jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty, jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych lub inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są, jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Spółka dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

Zabezpieczenia wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych, jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem.

Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycji zabezpieczanej przypadające na zabezpieczane ryzyko ujmowane są w pozycji rachunku zysków i strat dotyczącej tej zabezpieczanej pozycji. Spółka przestaje stosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli rozwiązuje powiązanie zabezpieczające, instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. Korektę wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej wynikającą z zabezpieczanego ryzyka amortyzuje się w rachunku zysków i strat począwszy od chwili, gdy rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych, jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odnaczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Kwoty odroczone w kapitale własnym są przywracane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczaną pozycję, w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujęto zabezpieczaną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań. Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą

Zabezpieczenia takie rozlicza się podobnie jak zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty na instrumentach zabezpieczających związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w kapitale własnym, jako kapitał rezerwy na przeliczenie walut obcych. Zysk lub stratę związaną z nieefektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat. W momencie zbycia jednostki działającej za granicą zyski i straty odnoszone z odroczeniem w kapitał rezerwy na przeliczenia walut obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego

zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów. Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się, jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Rezerwa z tytułu restrukturyzacji jest tworzona, gdy Spółka zatwierdziła szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji oraz proces restrukturyzacji został rozpoczęty lub został ogłoszony publicznie. Nie tworzy się rezerw na przyszłe koszty.

Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Spółkę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

Gwarancje

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów, zgodnie z najlepszym szacunkiem Zarządu, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Spółkę w okresie gwarancji.

Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym Spółka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności (rezerwa na niewykorzystane urlopy), świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności.

W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w rachunku zysków i strat. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Spółka jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego,
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Ponadto Spółka ujmuje zobowiązania i koszty z tytułu premii i nagród. Spółka ujmuje tego rodzaju rezerwę, jeżeli podlega obowiązkowi wynikającemu z umowy lub jeżeli dotychczasowa praktyka zrodziła zwyczajowo oczekiwany obowiązek.

Rezerwy na straty z tytułu realizowanych umów długoterminowych

Rezerwy na straty z tytułu umów długoterminowych tworzy się, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu realizacji umowy. Przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat. Wysokość straty ustala się niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu umów, które nie są pojedynczymi umowami.

Jeżeli Spółka spodziewa się, iż koszty objęte rezerwą zostaną odwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia wówczas zwrot ten ujmowany jest, jako składnik aktywów, ale tylko wówczas,

gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

Przychody ze sprzedaży koryguje się o wynik rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, zgodnie z zasadą, że wycenę pochodnego instrumentu zabezpieczającego w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujmowana jest wycena pozycji zabezpieczanej w momencie, kiedy pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- scedowania przez Spółkę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami,
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów,
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją,
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją,
- przeniesienia ze Spółki na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów.

Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług eksploatacyjnych ujmowane są w momencie wykonania usługi lub liniowo przez okres trwania umowy. Przychody z tytułu realizacji usług długoterminowych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest, jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych), w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana, jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Zasady ujmowania i wyceny umów (kontraktów) długoterminowych

MSR 11 definiuje umowę o usługę długoterminową (budowlaną), jako umowę wynegocjowaną w celu budowy składnika aktywów. Koszty związane z umową o usługę długoterminową ujmuje się z chwilą

ich poniesienia. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy o usługę długoterminową, przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Jeżeli wynik umowy o usługę długoterminową można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie zysk z tytułu realizacji umowy, przychody z tytułu umowy uznaje się przez okres jej obowiązywania. Jeżeli jest prawdopodobne, że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy przewidywaną stratę ujmuje się od razu. Zmiany w pracach na mocy umów, roszczenia i świadczenia motywacyjne są włączone do przychodów z tytułu umów w takim zakresie, w jakim może to być uzgodnione z klientem i wiarygodnie zmierzone. Spółka stosuje metodę procentowego stopnia zaawansowania prac przy ustalaniu, jaką kwotę powinna w danym okresie ująć.

Stopień zaawansowania prac mierzy się według wyrażonego procentowo stosunku: kosztów z tytułu umowy poniesionych do dnia bilansowego do łącznych szacowanych kosztów z tytułu poszczególnych kontraktów. Koszty poniesione w trakcie roku w związku z przyszłymi działaniami w ramach umowy wyłącza się z kosztów z tytułu umowy dla potrzeb ustalenia stopnia zaawansowania prac. W zależności od ich charakteru, przedstawia się je w zapasach, rozliczeniach międzyokresowych (czynnych) lub innych aktywach.

Spółka prezentuje w aktywach w pozycji *Należności od klientów z tytułu realizacji umów długoterminowych* - kwotę brutto należną od klientów z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku, których poniesione koszty – plus ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty) – przewyższają kwoty zafakturowane. Nieuregulowane kwoty zafakturowane za wykonaną pracę w ramach umowy oraz kwoty zatrzymane (kaucje) ujmuje się w pozycji *Należności handlowe oraz pozostałe należności*.

Spółka prezentuje w zobowiązaniach w pozycji *Zobowiązania na rzecz klientów z tytułu realizacji umów długoterminowych* kwotę brutto należną klientom z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku, których zafakturowane kwoty przewyższają poniesione koszty – plus ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty).

Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości w formie zmniejszenia wartości aktywów netto albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez właścicieli.

Koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów stosując zasadę współmierności.

Rachunek zysków i strat prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów (układ kalkulacyjny), przy czym dla celów sprawozdawczych stosuje się układ kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów (usług), materiałów i towarów stanowią:

- koszty wytworzenia sprzedanych produktów (usług),
- koszty sprzedaży towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Opodatkowanie

Podatek bieżący do zapłaty

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (w przypadku należności podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które na dzień bilansowy prawnie obowiązywały.

Bieżące obciążenie podatkowe oblicza się na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk podlegający opodatkowaniu różni się od zysku ujętego w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie obejmuje pozycji przychodów lub kosztów, które podlegają opodatkowaniu lub stanowią koszty uzyskania przychodu w innych latach, a także pozycji, które w ogóle nie podlegają opodatkowaniu lub nie stanowią kosztu uzyskania przychodu.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy. Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Spółka prezentuje rozwodniony zysk/stratę na akcję, ponieważ występują rozwodniające potencjalne akcje, związane z realizacją programu płatności w formie akcji.

Jednostki powiązane

Na potrzeby sprawozdania finansowego do jednostek powiązanych zalicza się: znaczących akcjonariuszy Spółki, członków Zarządu i Rady Nadzorczej, ich najbliższe rodziny oraz podmioty przez nich kontrolowane.

15. SPRAWOZDAWCZOŚĆ SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

Segmenty operacyjne zostały zaprezentowane analogicznie jak w wewnętrznych raportach dostarczanych głównemu organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych.

Za główny organ operacyjny uznano Zarząd jednostki dominującej (Atrem S.A.), który alokuje zasoby pomiędzy segmenty oraz ocenia wyniki ich działalności.

Prowadzona przez spółkę Atrem S.A. działalność została zaliczona do segmentu automatyki i klimatyzacji, który to segment zajmuje się świadczeniem usług inżynierskich z zakresu aparatury kontrolno-pomiarowej, automatyki przemysłowej, teletechniki, telemetrii, regulacji, elektroniki oraz informatyki, a także usług z zakresu instalacji klimatyzacyjnych, wentylacji i ogrzewania.

Przychody i zyski operacyjne segmentu automatyki i klimatyzacji pochodzą przede wszystkim ze sprzedaży usług świadczonych na terenie Polski.

Wszystkie aktywa segmentu automatyki i klimatyzacji są zlokalizowane w Polsce.

Szczegółowe dane o przychodach, zyskach, aktywach, zobowiązaniach, nakładach inwestycyjnych oraz informacje o wiodących klientach dotyczące segmentów operacyjnych (w tym segmentu automatyki i klimatyzacji) zostały zaprezentowane w nocie 14 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Atrem za 2015 r.

16. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zyski ze zbycia aktywów	20	50
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	20	50
Zysk ze zbycia nieruchomości inwestycyjnych	–	–
Rozwiązanie odpisów aktualizujących:	57	23
Wartości niematerialne	–	–
Rzeczowe aktywa trwałe	–	–
Należności handlowe	15	5
Zapasy	42	18
Pozostałe przychody operacyjne	446	2 835
Otrzymane dotacje	–	–
Rozwiązane rezerwy na koszty	–	1 887
Otrzymane odszkodowania	52	86
Naliczone kary umowne	–	–
Wycena sprzedanych nieruchomości inwestycyjnych	–	495
Ulga na złe długi	–	–
Otrzymane bonusy	–	–
Pozostałe przychody	394	367
Ogółem	523	2 908
Przypadające na:		
Działalność kontynuowana	523	2 908
Działalność zaniechana	–	–

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Spółki, który był objęty odszkodowaniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

17. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Strata ze zbycia aktywów	-	143
Strata na sprzedaży majątku trwałego	-	-
Strata na sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	143
Utworzone odpisy aktualizujące:	40	15
Wartości niematerialne	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Należności handlowe	30	15
Zapasy	10	-
Pozostałe koszty operacyjne	381	397
Naprawy powypadkowe	52	59
Darowizny	14	97
Koszty likwidacji środków trwałych	-	12
Utworzone rezerwy	50	-
Kary umowne	47	148
Pozostałe pozycje	218	81
Ogółem	421	555
Przypadające na:		
Działalność kontynuowana	421	555
Działalność zaniechana	-	-

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej, jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek użytku publicznego. Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

18. PRZYCHODY FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody odsetkowe	40	122
Lokaty bankowe	40	120
Inwestycje dostępne do sprzedaży	–	–
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	–	–
Pozostałe pożyczki i należności	–	2
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych	–	–
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych	–	–
Pozostałe przychody finansowe	455	–
Zysk na różnicach kursowych	69	–
Dywidendy otrzymane	300	–
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	–	–
Pozostałe pozycje	86	–
Ogółem	495	122
Przypadające na:		
Działalność kontynuowana	495	122
Działalność zaniechana	–	–

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetek od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do przychodów finansowych zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

19. KOSZTY FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Koszty odsetkowe	79	89
Odsetki od kredytów bankowych	72	89
Odsetki od pozostałych zobowiązań	7	-
Straty ze sprzedaży inwestycji finansowych	-	-
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych	-	-
Pozostałe koszty finansowe	175	204
Strata na różnicach kursowych	-	30
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Pozostałe pozycje	175	174
Ogółem	254	293
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	254	293
Działalność zaniechaną	-	-

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, jakich Spółka jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do kosztów działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

20. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Amortyzacja	1 617	1 760
Zużycie materiałów i energii	26 308	21 186
Usługi obce	33 557	31 221
Podatki i opłaty	312	321
Koszty świadczeń pracowniczych	15 094	14 447
Pozostałe koszty rodzajowe	931	1 251
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	144	195
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	77 963	70 381
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	65 511	60 941
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	–	–
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	9 979	11 024
Zmiana stanu produktów	2 473	(1 584)

21. AMORTYZACJA I UTRATA WARTOŚCI

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Amortyzacja środków trwałych	1 170	1 230
Amortyzacja wartości niematerialnych	447	530
Utrata wartości	–	–
Amortyzacja i utrata wartości ogółem, w tym:	1 617	1 760
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	430	452
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	–	–
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	1 187	1 308

22. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	12 653	12 117
Koszty ubezpieczeń społecznych	2 144	2 015
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	297	315
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem	15 094	14 447
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	9 528	8 674
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	–	–
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	5 566	5 773

23. PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego wykazane w rachunku zysków i strat przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bieżący podatek dochodowy	-	1 081
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	-	1 194
Korekty bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(113)
Odroczony podatek dochodowy	266	(629)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	266	(629)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	266	452

BIEŻĄCE AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Bieżące aktywa podatkowe	251	-
Należny zwrot podatku dochodowego	251	-
Bieżące zobowiązania podatkowe	-	812
Podatek dochodowy do zapłaty	-	812

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji przychodów i kosztów, które nie podlegają opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku podatkowym. Obowiązująca stawka podatkowa w podatku dochodowym od osób prawnych wynosi obecnie 19% (przepisy nie przewidują zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów). W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Spółka nie tworzy podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co różnicowałoby zasady obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Zarówno rok podatkowy, jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/strata brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	797	1 203
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Zysk/strata brutto przed opodatkowaniem	797	1 203
Koszt podatku dochodowego według 19% stawki podatkowej	151	229
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami według przepisów podatkowych	1 055	(281)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów według przepisów podatkowych	(1 206)	1 370
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie	-	(124)
Efekt podatkowy strat podatkowych poniesionych w okresie	-	-
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	-	1 194
Podatek odroczony	266	(629)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(113)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	266	452
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-

Efektywna stawka podatkowa w 2015 r. wyniosła 33,4% (2014: 37,6%).

24. ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:

	1 stycznia 2015	Odniesione w dochód	Odniesione na kapitał własny	31 grudnia 2015
Niezapłacone wynagrodzenia i świadczenia ZUS	72	5	–	77
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	84	1	–	85
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	89	(61)	–	28
Rezerwa na odprawy emerytalne	9	-	–	9
Rezerwa na straty na kontraktach długoterminowych	51	(32)	–	19
Rezerwa na przewidywane koszty	326	(274)	–	52
Rezerwa na restrukturyzację	–	–	–	–
Rezerwa na sprawy sądowe	–	–	–	–
Wycena kontraktów długoterminowych	2 969	(1 053)	–	1 916
Wycena należności handlowych	268	3	–	271
Wycena zapasów handlowych	21	(6)	–	15
Straty podatkowe	–	1 548	–	1 548
Niezapłacone wierzytelności	100	8	–	108
Pozostałe	–	16	–	16
Ogółem	3 989	155	–	4 144

Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:

	1 stycznia 2015	Odniesione w dochód	Odniesione na kapitał własny	31 grudnia 2015
Rzeczowe aktywa trwałe	311	(11)	–	300
Leasing finansowy	53	(7)	–	46
Wycena kontraktów długoterminowych	931	435	–	1 366
Wycena pozostałych pozycji bilansowych	–	4	–	4
Ogółem	1 295	421	–	1 716

25. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/strata za okres sprawozdawczy	531	751
Inne	–	–
Zysk/strata wykorzystywany do obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	531	751
Zysk/strata za okres sprawozdawczy z działalności zaniechanej wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na jedną akcję z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/strata wykorzystywany do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję z działalności kontynuowanej	531	751

Zysk wykorzystany do skalkulowania zysku rozwodnionego na akcję nie różni się od tego wykorzystanego do obliczenia zwykłego zysku na akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w szt.)	9 230 079	9 230 079

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
<i>Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję</i>		
Z działalności kontynuowanej	0,06	0,08
Z działalności zaniechanej	–	–
Podstawowy zysk na jedną akcję ogółem	0,06	0,08
<i>Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję</i>		
Z działalności kontynuowanej	0,06	0,08
Z działalności zaniechanej	–	–
Rozwodniony zysk na jedną akcję ogółem	0,06	0,08

26. DYWIDENDY ZAPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

W dniu 11 czerwca 2015 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Atrem S.A. podjęło uchwałę nr 08 w sprawie podziału zysku spółki za rok obrotowy 2014, w tym postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 738.406,32 zł (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy, czterysta sześć złotych, 32/100). Kwota dywidendy przypadającej na jedną akcję wyniosła 0,08 zł (osiem groszy). Dzień dywidendy/dzień nabycia praw do dywidendy ustalony został na 30 czerwca 2015 r., termin wypłaty dywidendy na 17 lipca 2015 r. Liczba akcji objętych dywidendą wyniosła 9.230.079

27. POŻYCZKI UDZIELONE

Na podstawie umowy z dnia 2 czerwca 2014 r. udzielono pracownikowi Spółki pożyczki w kwocie 12 tys. zł. Kwota pożyczki została wypłacona jednorazowo. Oprocentowanie pożyczki ustalono na dzień udzielenia pożyczki w wysokości WIBOR 6M plus marża 1 pkt. Odsetki od pożyczki są naliczane i płatne miesięcznie. Pożyczki udzielono na okres 36 miesięcy, kwota pożyczki ma zostać spłacona najpóźniej do dnia 2 czerwca 2017 r.
W 2015 r. Atrem S.A. nie udzielała pożyczek.

28. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Nieruchomości inwestycyjne na początek okresu	–	–
Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	–	1 542
Zwiększenia/zmniejszenia (zmiana wartości godziwej netto)	–	–
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	–	–
Zmniejszenia (sprzedaż)	–	(1 542)
Nieruchomości inwestycyjne na koniec okresu	–	–
Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	–	–

W związku z decyzją Zarządu odnośnie przekwalifikowania nieruchomości na której mieściła się była siedziba Atrem S.A. (położona w Przeźmierowie k. Poznania, przy ul. Rzemieślniczej), jako inwestycji długoterminowej - w 2009 r. Spółka przeklasyfikowała odnośne aktywa z grupy rzeczowych aktywów trwałych i ujęła je jako nieruchomości inwestycyjne.

Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych została dokonana na dzień 31 grudnia 2013 r. na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego, niepowiązanego ze Spółką. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych Spółki dokonano zgodnie z międzynarodowymi standardami wyceny.

W dniu 4 stycznia 2013 r. Spółka sprzedała część nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Rzemieślniczej w Przeźmierowie o wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2012 r. w kwocie 1.347 tys. zł.

W dniu 10 stycznia 2014 r. Spółka sprzedała pozostałą część nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Rzemieślniczej w Przeźmierowie o wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2013 r. 1.542 tys. zł.

29. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Grunty	Budynki, budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	2 106	15 030	1 079	910	359	17	19 501
Zwiększenia stanu	–	14	660	317	149	409	1 549
Zmniejszenia stanu	–	–	(42)	(7)	–	(384)	(433)
Aktualizacja wartości	–	–	–	–	–	–	–
Przypisane do działalności zaniechanej	–	–	–	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(364)	(383)	(343)	(80)	–	(1 170)
Korekta z tytułu różnic kursowych	–	–	–	–	–	–	–
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	2 106	14 680	1 314	877	428	42	19 447
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015	2 106	16 845	4 298	4 330	1 354	17	28 950
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	–	(1 815)	(3 219)	(3 420)	(995)	–	(9 449)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	2 106	15 030	1 079	910	359	17	19 501
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015	2 106	16 859	4 344	4 442	1 469	42	29 262
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	–	(2 179)	(3 030)	(3 565)	(1 041)	–	(9 815)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	2 106	14 680	1 314	877	428	42	19 447

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE C.D.

	Grunty	Budynki, budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014	2 106	15 395	1 305	940	327	–	20 073
Zwiększenia stanu	–	–	199	376	101	25	701
Zmniejszenia stanu	–	–	(26)	(8)	–	(8)	(42)
Aktualizacja wartości	–	–	–	–	–	–	–
Przypisane do działalności zaniechanej	–	–	–	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(365)	(399)	(398)	(69)	–	(1 231)
Korekta z tytułu różnic kursowych	–	–	–	–	–	–	–
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014	2 106	15 030	1 079	910	359	17	19 501
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014	2 106	16 845	4 654	4 254	1 267	–	29 126
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	–	(1 450)	(3 349)	(3 314)	(940)	–	(9 053)
Wartość netto na dzień 31 stycznia 2014	2 106	15 395	1 305	940	327	–	20 073
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014	2 106	16 845	4 298	4 330	1 354	17	28 950
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	–	(1 815)	(3 219)	(3 420)	(995)	–	(9 449)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014	2 106	15 030	1 079	910	359	17	19 501

Zabudowana nieruchomości gruntowa w Złotnikach, gmina Suchy Las objęta jest hipoteką łączną umowną ustanowioną w celu zabezpieczenia umów ramowych nr 06/088/09/Z/GX oraz 06/090/09/Z/GX z dnia 24 lipca 2009 r. w mBanku S.A. (linii gwarancyjnej w mBanku).

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych, w związku z powyższym Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących.

30. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Koszty prac rozwojowych	Koszty prac rozwojowych w toku	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2015	316	352	234	165	305	1 372
Zwiększenia stanu	12	509	1 002	–	625	2 148
Zmniejszenie stanu	–	(353)	(1)	–	(900)	(1 254)
Aktualizacja wartości	–	–	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(140)	–	(142)	(165)	–	(447)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	188	508	1 093	-	30	1 819
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015	1 133	352	2 727	1 155	305	5 672
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	(817)	–	(2 493)	(990)	–	(4 300)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	316	352	234	165	305	1 372
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015	1 110	508	3 159	1 111	30	5 907
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	(922)	–	(2 066)	(1 111)	–	(4 088)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	188	508	1 093	-	30	1 819

WARTOŚCI NIEMATERIALNE C.D.

	Koszty prac rozwojowych	Koszty prac rozwojowych w toku	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2014	237	373	410	385	–	1 405
Zwiększenia stanu	192	171	22	–	305	690
Zmniejszenie stanu	–	(192)	(1)	–	–	(193)
Aktualizacja wartości	–	–	–	–	–	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	(113)	–	(197)	(220)	–	(530)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014	316	352	234	165	305	1 372
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014	941	373	2 717	1 155	–	5 176
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	(704)	–	(2 307)	(770)	–	(3 771)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014	237	373	410	385	–	1 405
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014	1 133	352	2 727	1 155	305	5 672
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Umorzenie	(817)	–	(2 493)	(990)	–	(4 300)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014	316	352	234	165	305	1 372

Spółka nie wykorzystuje w swojej działalności wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości wartości niematerialnych, w związku z powyższym Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka posiada w swoim majątku trwałym koszty prac rozwojowych w toku o łącznej wartości 508 tys. zł. Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości tychże aktywów. Testy były oparte o planowane przyszłe przepływy pieniężne. W wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości należy stwierdzić, iż na dzień 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiła konieczność dokonania odpisu aktualizującego na niezakończone prace rozwojowe.

31. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

Inwestycje w jednostkach zależnych Spółka wycenia według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wynikającymi z MSR 27.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2015 r. Spółka prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość inwestycji w jednostki zależne w kwocie 23.533 tys. zł.

Wartość inwestycji w jednostkach zależnych podlega corocznemu testowi na utratę wartości (lub częściej jeżeli istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości).

W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości Spółka ustala wartość odzyskiwalną inwestycji, za którą uznaje się wartość użytkową oszacowaną na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych (DCF).

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka przeprowadziła test oceniający utratę wartości inwestycji w udziały Contrast sp. z o.o.

W wyliczeniach dotyczących testu przyjęto następujące założenia:

- model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przygotowano w oparciu o 5 letni horyzont prognozy,
- szczegółową prognozą objęte zostały lata 2016-2020,
- na bazie ekstrapolacji wyników osiągniętych w 2020 r. wyliczona została wartość rezydualna spółki Contrast sp. z o.o.,
- stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WAAC (Weighted Average Cost of Capital),
- koszt kapitału własnego został wyznaczony na podstawie oczekiwanego portfela zwrotu zgodnie z modelem CAPM (Capital Assets Pricing Model),
- szacując koszt kapitału własnego, jako składowe modelu przyjęto rentowność rządowych obligacji 5-letnich,
- premię za ryzyko oraz współczynnik Beta (Unlevered Beta) przyjęto na podstawie wyników badań opublikowanych przez A. Damodorana,
- koszt kapitału obcego przyjęto na poziomie oprocentowania ustalonego w aktualnie obowiązujących umowach kredytowych,
- stopa dyskonta przed opodatkowaniem zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału wyniosła 11,8%.

Na podstawie uzyskanych wyników Spółka uznała, że nie wystąpiły przesłanki oraz potrzeba dokonania odpisu aktualizującego wartość inwestycji w udziały spółki Contrast Sp. z o.o.

Dane finansowe spółki Contrast sp. z o.o. za 2015 oraz 2014 r.:

Rok	Zysk netto	Przychody ze sprzedaży	Aktywa ogółem	Zobowiązania ogółem	Kapitał własny
2015	1 135	71 095	52 576	25 093	27 483
2014	330	50 751	36 662	10 014	26 648

32. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kwoty zatrzymane	132	687
Ogółem	132	687

Kwoty zatrzymane to kwoty należności, których otrzymanie uwarunkowane jest wykonaniem umów oraz które nie są płacone, aż do momentu spełnienia określonych warunków umowy lub do momentu usunięcia usterek. Należności uwarunkowane wykonaniem umów to kwoty naliczone za pracę wykonaną w ramach umowy, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone przez zamawiającego czy też nie.

Wszystkie należności długoterminowe są wymagalne w okresie do pięciu lat od dnia bilansowego.

33. ZAPASY

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Materiały (według ceny zakupu)	1 069	706
Towary (według ceny nabycia)	–	–
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	186	65
Produkty gotowe (według kosztu wytworzenia)	185	90
Ogółem	1 440	861

Koszt zapasów ujęty w kosztach bieżącego okresu sprawozdawczego wyniósł 4.525 tys. zł (2014: 7.006 tys. zł).

Odpis aktualizujący wartość zapasów na 31 grudnia 2015 r. wyniósł 76 tys. zł (2014: 108 tys. zł). Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek na dzień 31 grudnia 2015 r.

Materiały zostały wycenione w cenie zakupu, gdyż koszty zakupu ze względu na nieistotność, zostały ujęte bezpośrednio w wyniku finansowym, co nie zniekształca stanu aktywów oraz wyniku finansowego Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie było zapasów wycenianych w cenie sprzedaży netto.

34. NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności handlowe od podmiotów niepowiązanych	15 328	27 785
Należności handlowe od podmiotów powiązanych	378	45
Należności handlowe brutto	15 706	27 830
Odpis aktualizujący wartość należności	(2 655)	(2 640)
Należności handlowe netto	13 051	25 190
Należności budżetowe	–	–
Należności od klientów z tytułu realizacji umów długoterminowych	7 187	4 900
Udzielone zaliczki	192	1 079
Pozostałe należności od osób trzecich, z tego:	1 423	5 124
<i>Podatek VAT naliczony do rozliczenia w następnych okresach</i>	<i>766</i>	<i>1 685</i>
<i>Kwoty zatrzymane</i>	<i>544</i>	<i>3 414</i>
<i>Wadium</i>	<i>113</i>	<i>15</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>–</i>	<i>10</i>
Ogółem	21 853	36 293

Należności handlowe nie są oprocentowane i mają zazwyczaj od 30 do 60-dniowy termin płatności.

Zgodnie z przyjętą przez Spółkę polityką sprzedaż dokonywana jest tylko do zweryfikowanych klientów. Dzięki temu, zdaniem Zarządu, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym na nieściągalne należności, właściwy dla należności handlowych Spółki.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w nocie nr 49.

ANALIZA NALEŻNOŚCI HANDLOWYCH WEDŁUG WIEKU

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności nieprzeterminowane i ściągalne	12 247	23 582
Należności przeterminowane do jednego miesiąca	772	923
Należności przeterminowane powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1	661
Należności przeterminowane powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	40	7
Należności przeterminowane powyżej 6 miesięcy	2 646	2 657
Odpis aktualizujący należności handlowe	(2 655)	(2 640)
Razem	13 051	25 190

ODPISY NA NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Na dzień 31 grudnia 2015 r. należności handlowe w kwocie 2.655 tys. zł (2014: 2.640 tys. zł) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem aktualizującym.

ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI HANDLOWE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na początek okresu	2 640	2 630
Zwiększenie	30	15
Wykorzystanie	–	(5)
Rozwiązanie	(15)	–
Korekta dotycząca stopy dyskontowej	–	–
Odpis aktualizujący na koniec okresu	2 655	2 640

ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA NALEŻNOŚCIACH

Zabezpieczenia ustanowione na należnościach (obecnych i przyszłych) Spółki wyniosły na dzień 31 grudnia 2015 r. 10.750 tys. zł (2014: 13.677 tys. zł) i są związane z zabezpieczeniem kredytów zaciągniętych przez Spółkę opisanych w nocie nr 38

35. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Środki pieniężne w banku i w kasie	488	116
Lokaty krótkoterminowe	996	6 412
Ogółem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 484	6 528
Kredyty w rachunkach bieżących	–	–
Kwota wykazana w rachunku przepływów pieniężnych	1 484	6 528

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych.

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do kilku miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

36. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE CZYNNNE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Prenumerata	1	2
Ubezpieczenia majątkowe	282	345
Rozliczenia informatyczne	118	104
Pozostałe	110	98
Ogółem	511	549
Krótkoterminowe	412	423
Długoterminowe	99	126

37. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

KAPITAŁ AKCYJNY ZAREJESTROWANY I W PEŁNI OPLĄCONY NA DZIEŃ 31.12.2015

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość nominalna w zł
A	imienne, uprzywilejowane (co do głosu)	4 655 600	2 327 800,00
A	na okaziciela	1 370 000	685 000,00
B	na okaziciela	209 800	104 900,00
C	na okaziciela	2 994 679	1 497 339,50
Razem		9 230 079	4 615 039,50

ZMIANY LICZBY AKCJI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM (W SZTUKACH)

Akcje wyemitowane i w pełni opłacone	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Liczba akcji wyemitowana na początek okresu	9 230 079	9 230 079
Zwiększenia/zmniejszenia	–	–
Liczba akcji wyemitowanych na koniec okresu	9 230 079	9 230 079

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji następujący akcjonariusze mogli wykonywać ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Emitenta:

Akcjonariusz	Liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	% udział w liczbie głosów na WZA	Liczba głosów na WZA
Konrad Śniatała	4 117 838	44,61%	55,62%	7 722 676
Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.(*)	1 452 244	15,73%	10,46%	1 452 244
Marek Korytowski	631 905	6,85%	8,66%	1 201 810
Gabriela Maria Śniatała	480 857	5,21%	6,93%	961 714
ING OFE(**)	800 000	8,67%	5,76%	800 000

(*) Stan posiadania Funduszy zarządzanych przez Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S. A. na dzień 08 września 2015 r., zgodnie z zawiadomieniem otrzymanym na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i wprowadzaniu instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

(**) Stan posiadania ING OFE na dzień 26 maja 2015 r. zgodnie z wygenerowanym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. wykazem akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu z tytułu posiadanych akcji zdematerializowanych w dniu rejestracji na WZA (tzw. record date) zgodnie z art. 406[3] ust. 6 ksh.

NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI PONAD ICH WARTOŚĆ NOMINALNĄ

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji ponad ich wartość nominalną w kwocie 19.457 tys. zł powstał z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 21.262 tys. zł, nadwyżka ta została pomniejszona o koszty emisji akcji w kwocie 1.806 tys. zł.

KAPITAŁ ZAPASOWY (ZYSKI ZATRZYMANE)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	9 623	9 481
Zwiększenia (podział zysku)	751	1 618
Zmniejszenia (wyplata dywidendy)	(739)	(1 476)
Zmniejszenia (pokrycie straty)	–	–
Stan na koniec okresu	9 635	9 623

KAPITAŁ REZERWOWY (ZYSKI ZATRZYMANE)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	16 426	16 426
Zwiększenia (podział zysku)	–	–
Zmniejszenia (pokrycie straty)	–	–
Stan na koniec okresu	16 426	16 426

KAPITAŁ REZERWOWY (NABYCIE AKCJI WŁASNYCH)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	4 000	4 000
Utworzenie kapitału na nabycie akcji własnych	–	–
Zmniejszenia	–	–
Stan na koniec okresu	4 000	4 000

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki uchwałą nr 6 z dnia 08 grudnia 2011 r., działając na podstawie art. 362 § 1 pkt 8 Kodeksu spółek handlowych oraz 362 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych oraz w zgodności z Dyrektywą 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystania poufnych informacji manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) wraz z Rozporządzeniem Komisji (WE nr 2273/2003) z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonującym Dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień dla programów odkupu i stabilizacji instrumentów finansowych, postanowiło upoważnić Zarząd do nabywania przez Spółkę w pełni pokrytych akcji własnych Spółki na warunkach i w trybie ustalonym w uchwale oraz do podjęcia wszelkich czynności niezbędnych do nabycia akcji Spółki.

W uchwale Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki postanowiono, iż Spółka nabędzie akcje własne na poniższych warunkach:

- maksymalna liczba akcji do nabycia nie przekroczy 1.333.333 (słownie: jeden milion trzysta trzydzieści trzy tysiące trzysta trzydzieści trzy) akcji, co oznacza, że łączna wartość nominalna nabywanych akcji nie przekroczy 20% wartości kapitału zakładowego Spółki tj. akcji o łącznej wartości nominalnej 923.007,90 zł (słownie: dziewięćset dwadzieścia trzy tysiące siedem złotych 90/100),
- minimalna wysokość zapłaty za jedną akcję wynosić będzie 3,00 zł (słownie: trzy złote 00/100), a maksymalna wysokość zapłaty nie może przekroczyć 17,60 zł (słownie: siedemnaście złotych 60/100),
- łączna maksymalna wartość zapłaty za nabywane akcje nie będzie większa niż wysokość kapitału rezerwowego utworzonego na ten cel tj. nie będzie większa niż 4.000.000,00 zł (słownie: cztery miliony złotych 00/100),
- akcje mogą być, stosownie do decyzji Zarządu, nabywane za pośrednictwem osób działających na rachunek Atrem S.A. oraz domów maklerskich, spółek zależnych oraz osób działających na rachunek spółek zależnych w obrocie giełdowym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz w obrocie pozagiełdowym,
- nie wyklucza się nabywania akcji w transakcjach pakietowych,

- nie wyklucza się nabywania akcji w ramach publicznego wezwania na akcje Spółki,
- nabycie akcji zostanie sfinansowane z kapitału rezerwowego utworzonego na ten cel, zgodnie uchwałą z dnia 08 grudnia 2011 r. - z kwoty, która zgodnie z art. 348 § 1 Kodeksu spółek handlowych może być przeznaczona do podziału,
- cel nabycia akcji własnych Spółki zostanie ustalony uchwałą Zarządu, przy założeniu że nabyte przez Spółkę akcje własne mogą zostać przeznaczone do dalszej odsprzedaży, umorzenia lub w celu wdrożenia programów motywacyjnych dla osób kluczowych dla działalności Grupy Kapitałowej Atrem.

Zarząd jest upoważniony do realizacji zakupu akcji własnych, nie dłużej niż przez 5 lat od daty powzięcia uchwały nr 6 z dnia 08 grudnia 2011 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, w każdym przypadku jednak nie dłużej niż do chwili wyczerpania środków przeznaczonych na ich nabycie.

W 2015 r. nie miało miejsca nabycie akcji własnych.

KAPITAŁ ZAPASOWY Z AKTUALIZACJI NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	–	401
Zwiększenia (przeszacowanie do wartości godziwej)		–
Zmniejszenia (sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych)		(495)
Podatek odroczony		94
Stan na koniec okresu	–	–

Kapitał zapasowy z aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnych pochodzi z przeszacowania gruntów i budynków (stanowiących byłą siedzibę Spółki) do wartości godziwej. Dodatkowe informacje dotyczące nieruchomości inwestycyjnych przedstawiono w notcie nr 28.

KAPITAŁ ZAPASOWY Z TYTUŁU PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	1 466	1 466
Zwiększenia (koszty płatności w formie akcji)	–	–
Zmniejszenia	–	–
Stan na koniec okresu	1 466	1 466

Kapitał zapasowy z tytułu świadczeń pracowniczych w formie akcji odzwierciedla wartość programu płatności w formie akcji, przyznanych Zarządowi i kluczowej kadrze zarządzającej, jako część ich wynagrodzenia.

38. OPROCENTOWANE KREDYTY I POŻYCZKI

Wierzyciel	Rodzaj kredytu	Limit	Warunki oprocentowania	Kwota zobowiązania na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
<i>Krótkoterminowe</i>					
mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	10 000	WIBOR dla depozytów O/N plus marża banku	–	–
mBank S.A.	Kredyt odnawialny	2 500	WIBOR 1M plus marża banku	–	–
Razem				–	–

W okresie sprawozdawczym marża realizowana przez kredytodawców spółki Atrem S.A. kształtowała się na poziomie około 2%.

W 2015 r. Spółka nie wypowiedziała, ani nie zostały jej wypowiedziane żadne z dotychczasowych umów kredytowych.

Zabezpieczenia kredytów bankowych na dzień 31 grudnia 2015 r. przedstawiają się następująco:

Kredyt w rachunku bieżącym - mBank S.A. (Umbrella Facility) z wykorzystaniem Atrem S.A., Contrast sp. z o.o.:

- weksel in blanco wystawiony przez Atrem S.A., awalowany przez Contrast sp. z o.o. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim wraz z deklaracją wekslową z dnia 22 lipca 2013 roku wraz z późniejszymi zmianami,
- oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji do kwoty 15,0 mln zł.
- cesja na rzecz Banku wierzytelności należnych Atrem S.A. od Energa-Operator S.A. z tytułu umowy nr CJ00197/14 z dnia 11 lipca 2014 r.,
- cesja na rzecz Banku wierzytelności należnych Atrem S.A. od Innowator Elektrotechniki sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi z tytułu umowy generalnego wykonawstwa z dnia 28 listopada 2014 roku,
- cesja na rzecz Banku wierzytelności należnych Contrast sp. z o.o. od Energa – Operator S.A. z tytułu umowy nr ZP/4200/909MZI/2014/300203 z dnia 26 listopada 2014 roku,
- cesja na rzecz Banku wierzytelności należnych Contrast sp. z o.o. od Aldesa Construcciones Polska Sp. z o.o. z tytułu umowy na wykonanie prac projektowych i robót budowlanych z dnia 25 lutego 2015 roku.

Kredyt odnawialny - mBank S.A.:

- weksel in blanco wystawiony przez Atrem S.A. wraz z deklaracją wekslową,
- oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji do kwoty 3,75 mln zł,
- cesja na rzecz Banku wierzytelności należnych Atrem S.A. od Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. (dawniej PGNiG SPV 4 sp. z o.o. Oddział w Poznaniu) z tytułu umowy nr GPZ.03-722-29/12(A) z dnia 29 lipca 2013 r.

39. REZERWY

Zmiany stanu rezerw w 2015 r.

	Rezerwa na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na urlopy	Rezerwa na straty na kontraktach	Rezerwa na sprawy sądowe	Inne rezerwy	Razem
1 stycznia 2015	442	48	469	269	-	1 717	2 945
Utworzone w ciągu okresu	549	1	981	26	50	619	2 226
Wykorzystane	(544)	-	(1 302)	(198)	-	(2 024)	(4 068)
Rozwiązane	-	-	-	-	-	-	-
31 grudnia 2015	447	49	148	97	50	312	1 103
Krótkoterminowe	447	-	148	97	-	312	1 054
Długoterminowe	-	49	-	-	-	-	49

Zmiany stanu rezerw w 2014 r.

	Rezerwa na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na urlopy	Rezerwa na straty na kontraktach	Rezerwa restrukturyzacyjna	Rezerwa na sprawy sądowe	Inne rezerwy	Razem
1 stycznia 2014	464	37	159	131	79	2 688	413	3 971
Utworzone w ciągu okresu	594	20	815	254	-	-	1 743	3 584
Wykorzystane	(616)	(9)	(505)	(116)	(41)	(801)	(439)	(2 685)
Rozwiązane	-	-	-	-	(38)	(1 887)	-	(1 925)
31 grudnia 2014	442	48	469	269	-	-	1 717	2 945
Krótkoterminowe	442	-	469	269	-	-	1 717	2 897
Długoterminowe	-	48	-	-	-	-	-	48

REZERWY NA NAPRAWY GWARANCYJNE

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym po dniu bilansowym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i aktualnych dostępnych informacjach na temat napraw w okresie gwarancyjnym sprzedanych usług.

ŚWIADCZENIA EMERYTALNE ORAZ INNE ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka, na podstawie dokonanej wyceny, tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

40. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania handlowe, w tym:	8 659	19 230
Zobowiązania handlowe wobec jednostek pozostałych	8 220	18 489
Zobowiązania handlowe wobec jednostek powiązanych	439	741
Zobowiązania z tytułu umów długoterminowych	862	3 911
Otrzymane zaliczki	610	1 381
Rozrachunki publicznoprawne	2 545	4 873
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	648	600
Pozostałe zobowiązania, z tego:	1 096	626
<i>Podatek VAT należny do rozliczenia w następujących okresach</i>	–	–
<i>Zabezpieczenie roszczeń</i>	960	434
<i>Rozrachunki z ubezpieczycielami</i>	11	9
<i>Pozostałe</i>	125	183
Ogółem	14 420	30 621

ZASADY I WARUNKI PŁATNOŚCI POWYŻSZYCH ZOBOWIĄZAŃ

Transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są oprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-90 dniowych.

Zobowiązania publicznoprawne są płacone zgodnie z terminami płatności regulowanym przez polskie przepisy prawa.

Zobowiązania w stosunku do pracowników są regulowane w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą koszty wynagrodzeń.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane na podstawie zaakceptowanych not odsetkowych.

W skład pozostałych zobowiązań wchodzi głównie kwoty dotyczące zabezpieczenia roszczeń z tytułu realizowanych kontraktów długoterminowych oraz podatek naliczony VAT, do rozliczenia w terminach późniejszych.

Zabezpieczenie roszczeń - stanowią kwoty pieniężne otrzymane od klientów, w celu pokrycia ewentualnych strat w przypadku nie wywiązania się z zobowiązań wynikających z umów długoterminowych.

ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE WYRAŻONE W WALUTACH OBCYCH

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
EUR	257	1
PLN	1 095	4

41. UMOWY O BUDOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Całkowity przychód związany z umowami długoterminowymi ujęty w rachunku zysków za okres sprawozdawczy	64 566	59 279
Umowy długoterminowe w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego		
Koszty poniesione plus ujęte zyski minus straty poniesione do dnia bilansowego	55 224	54 602
Minus: faktury wystawione zgodnie z postępowaniem prac	48 899	53 613
Saldo netto dla umów w trakcie realizacji	6 325	989
Ujęte w sprawozdaniu finansowym, jako kwoty należne:		
Od klientów w ramach realizacji prac wynikających z umów długoterminowych	7 187	4 900
Na rzecz klientów w ramach realizacji prac wynikających z umów długoterminowych	862	3 911
Kwoty zatrzymane z tytułu realizacji prac wynikających z umów długoterminowych (pasywa)	2 110	1 546
- krótkoterminowe	960	434
- długoterminowe	1 150	1 112
Kwoty zatrzymane z tytułu realizacji prac wynikających z umów długoterminowych (aktywa)	676	4 101
- krótkoterminowe	544	3 414
- długoterminowe	132	687
Zaliczki udzielone	192	1 061
Zaliczki otrzymane	610	1 381

Zgodnie z MSR 11 przychody z realizacji kontraktów długoterminowych są uznawane zgodnie ze stopniem ich zaawansowania.

Spółka w 2015 r., jak i w latach poprzednich, dokonywała pomiaru stopnia zaawansowania realizowanych kontraktów długoterminowych ustalając stosunek kosztów poniesionych do kosztów całego projektu.

W aktywach w pozycji „należności handlowe oraz pozostałe należności” oraz w notcie 34 w pozycji „należności od klientów z tytułu realizacji umów długoterminowych”, a w pasywach „zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania” oraz w notcie 40 „zobowiązania z tytułu umów długoterminowych” prezentowane są skutki wyceny stopnia zaawansowania niezakończonych usług w korelacji z dodatkowymi przychodami lub korektą zafakturowanej sprzedaży.

Kwoty zatrzymane z tytułu realizacji prac wynikających z umów długoterminowych (aktywa) to kwoty należności, których otrzymanie uwarunkowane jest wykonaniem umów oraz które nie są płacone aż do momentu spełnienia określonych warunków umowy lub do momentu usunięcia usterek. Należności uwarunkowane wykonaniem umów to kwoty naliczone za pracę wykonaną w ramach umowy, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone przez zamawiającego, czy też nie.

Należności długoterminowe z tytułu kwot zatrzymanych są wymagalne w okresie do pięciu lat od dnia bilansowego.

Kwoty zatrzymane z tytułu realizacji prac wynikających z umów długoterminowych (pasywa) stanowią zobowiązanie do zwrotu tych kwot, uwarunkowane prawidłowym wykonaniem umów. Kwoty te nie są płacone aż do momentu spełnienia określonych warunków umowy lub do momentu usunięcia usterek.

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kwot zatrzymanych są wymagalne w okresie do pięciu lat od dnia bilansowego.

42. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów w spółce zależnej	100	200
- płatne w terminie do 12 miesięcy	100	100
- płatne w terminie powyżej 12 miesięcy	-	100

W dniu 16 maja 2011 r. spółka Atrem S.A. nabyła, zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych oraz umowy Spółki, udziały w spółce zależnej Contrast sp. z o. o. w liczbie 1.075. Udziały zostały zakupione od udziałowca spółki Contrast sp. z o. o. za łączną cenę 2.700 tys. zł, z czego w 2011 r. zapłacono kwotę 2.300 tys. zł, w 2014: 200 tys. zł, natomiast w 2015 r. 100 tys. zł.

43. SEZONOWOŚĆ DZIAŁALNOŚCI

Przychody ze sprzedaży Spółki podlegają fluktuacjom wynikającym z harmonogramów realizacji kontraktów długoterminowych.

Z uwagi na charakter prowadzonej działalności związanej z rynkiem usług budowlano-montażowych, czynnikiem wpływającym na przebieg prac są warunki atmosferyczne, które mogą tym samym wpływać na poziom osiągniętych przychodów ze sprzedaży.

Stosowana przez Spółkę strategia zakłada pozyskiwanie kontraktów o rosnącej wartości jednostkowej, co przyczynia się do niwelowania sezonowości przychodów, zapewniając ich bardziej równomierny rozkład w trakcie roku obrotowego.

44. EMISJE, WYKUP I SPŁATY DŁUŻNYCH I KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W 2015 r. spółka Atrem S.A. nie dokonywała emisji, wykupu, bądź spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

45. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym Spółka nie zaniechała wykonywania żadnej z prowadzonych działalności.

46. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności warunkowe (z tytułu)	2 008	4 955
- gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	509	1 865
- poręczeń wekslowych, poręczeń według prawa cywilnego	0	93
- weksle otrzymane pod zabezpieczenie	996	2 494
- sprawy sądowe	503	503
Zobowiązania warunkowe (z tytułu)	26 800	38 309
- zawartych umów cesji wierzytelności	–	–
- gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	8 955	21 386
- poręczeń wekslowych, poręczeń według prawa cywilnego	14 406	13 742
- weksle wystawionych pod zabezpieczenie	3 439	3 181
- sprawy sądowe	–	–
Pozycje pozabilansowe razem	28 808	43 264

47. SPRAWY SADOWE

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Emitent nie był stroną postępowań przed sądami, organami właściwymi dla postępowania arbitrażowego lub organami administracji publicznej (rządowej lub samorządowej) w sprawach dotyczących zobowiązań albo wiarygodności Emitenta lub jego jednostek zależnych, których wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych Emitenta.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Emitent jest stroną postępowania przed sądem w sprawie dotyczącej wiarygodności dochodzonej przez Konsorcjum z udziałem Emitenta, której wartość przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta.

ISTOTNE POSTĘPOWANIA, KTÓRYCH ŁĄCZNA WARTOŚĆ PRZEKRACZA 10% KAPITAŁÓW WŁASNYCH

- w dniu 15 lutego 2016 r. Konsorcjum z udziałem Emitenta w składzie: Techmadex S.A. (Lider Konsorcjum), Atrem S.A. (Partner Konsorcjum) oraz GP Energia Sp. o. o. (Partner Konsorcjum) złożyło w Sądzie Okręgowym w Warszawie pozew przeciwko spółce Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ - SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie o zapłatę kwoty 12.140.070,20 zł tytułem należności wynikających z realizacji umowy na wykonanie zamówienia pn. Budowa Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy przy ciśnieniu roboczym na terenie TJE Hołowczyce w ramach realizacji projektu pn: „Opracowanie i wdrożenie technologii wzorcowania gazomierzy na średnim i wysokim ciśnieniu w systemie otwarto-zamkniętym” (zwanej dalej Umową), odpowiadającą wartości nienależnego świadczenia. Spółki wchodzące w skład Konsorcjum, w ramach przedmiotowego postępowania, dochodzą od pozwanej osobnych roszczeń zgodnie z procentowym podziałem zakresu Zamówienia, odpowiadającym następującym wartościom: Techmadex S.A.: 40% wartości przedmiotu sporu, Atrem S.A.: 40% wartości przedmiotu sporu, GP Energia Sp. z o. o.: 20% wartości przedmiotu sporu. W ocenie Atrem S.A. roszczenie objęte przedmiotowym sporem jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. W trakcie realizacji Umowy, Konsorcjum Wykonawcy z udziałem Emitenta zostało zmuszone do wykonania szeregu prac dodatkowych, nieprzewidzianych w SIWZ, z przyczyn spowodowanych wadami dokumentacji przetargowej oraz wystąpieniem okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez strony na etapie zawierania Umowy. Emitent wszelkie działania związane ze skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego poprzedza dogłębną analizą stanu faktycznego oraz zasadności roszczeń Emitenta.

ISTOTNE POSTĘPOWANIA, KTÓRYCH ŁĄCZNA WARTOŚĆ NIE PRZEKRACZA 10% KAPITAŁÓW WŁASNYCH

- w dniu 30 grudnia 2013 r. Emitent złożył pozew w Sądzie Okręgowym w Poznaniu przeciwko Miastu Poznań o zapłatę kwoty 265.284,95 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery złote 95/100), tytułem wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na zlecenie spółki Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej w ramach zadania pn. Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego w Poznaniu. Powód dochodził przedmiotowym pozewem zapłaty przez Miasto Poznań, jako Inwestora, w oparciu o odpowiedzialność z art. 647[1] kodeksu cywilnego, wynagrodzenia za roboty budowlane zrealizowane przez Emitenta, jako podwykonawcę spółki Hydrobudowa Polska S.A. z siedzibą w Wysogotowie obecnie w upadłości likwidacyjnej, członka konsorcjum w składzie: Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej, Hydrobudowa 9 S.A., AK-BUD Kurant sp. j., będącego generalnym wykonawcą przy realizacji umów zawartych ze spółką Infrastruktura Euro Poznań 2012 sp. z o.o. w imieniu i na rzecz Miasta Poznań w zakresie realizacji zadania pn. Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego w Poznaniu. Pismem z dnia 10 lutego 2014 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Emitent podtrzymywał stanowisko przedstawione w pozwie. W toku postępowania Emitent cofnął pozew w zakresie kwoty 8.613,63 zł. Wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd oddalił pozew Emitenta w części dotyczącej kwoty 256.671,22 zł oraz umorzył postępowanie, co do kwoty 8.613,63 zł. Spółka rozważa złożenie apelacji w sprawie.

48. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

49. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi w 2015 r. oraz 2014 r. a także na dzień odpowiednio 31 grudnia 2015 r. oraz 31 grudnia 2014 r.:

	Okres	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
<i>Podmioty powiązane:</i>					
Contrast sp. z o.o.	2015	785	1 983	378	439
Contrast sp. z o.o.	2014	409	1 041	45	741

WARUNKI TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych z podmiotami niepowiązаныmi (warunki rynkowe).

Kwoty nieuregulowanych płatności nie są zabezpieczone i zostaną rozliczone w środkach pieniężnych.

W okresie sprawozdawczym nie ujęto kosztów z tytułu należności wątpliwych i zagrożonych wynikających z transakcji z podmiotami powiązаныmi.

POŻYCZKI UDZIELONE CZŁONKOM ZARZĄDU

Nie wystąpiły.

INNE TRANSAKCJE Z CZŁONKAMI ZARZĄDU

Nie wystąpiły.

50. WYNAGRODZENIE GŁÓWNEJ KADRY KIEROWNICZEJ

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadrze kierowniczej Spółki przedstawiało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	1 698	1 888
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–
Pozostałe świadczenia pracownicze	28	34
Razem	1 726	1 922

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki przedstawiało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zarząd	1 563	1 754
Rada Nadzorcza	174	156
Razem	1 737	1 910

Wskazanie imienne wynagrodzenia wypłaconego poszczególnym członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki przedstawiono w nocie 33 w sprawozdaniu Zarządu z działalności Atrem S.A. za 2015 r.

51. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zarząd Spółki	4	4
Pion Eksploatacji i Serwisu Systemów Automatyki i Telemetrii	23	24
Pion Techniczny	35	34
Pion Informatyki	43	35
Pion Systemów Teletechnicznych	23	17
Pion Nowych Technologii	11	12
Pion Przygotowania Kontraktów	5	5
Pion Administracyjno-Handlowy	8	9
Personel Ekonomiczno-Administracyjny	25	24
Razem	177	164

52. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Działalność prowadzona przez Spółkę naraża ją na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko stopy procentowej, ryzyko utraty płynności, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka. Poniżej przedstawienie podstawowych zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta bądź korzystała Spółka należą: kredyty bankowe, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe.

Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania handlowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Głównym celem posiadania instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki.

Wykorzystanie instrumentów finansowych regulują zasady obowiązujące w Spółce, zatwierdzone przez Zarząd, określające sposoby kontrolowania ryzyka kursowego, stopy procentowej, ryzyka kredytowego, stosowania instrumentów finansowych oraz inwestowania nadwyżek płynności.

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Narażenie Spółki na ryzyko stopy procentowej powstaje w związku z oprocentowanymi aktywami i zobowiązaniami. Spółka lokuje wolne środki pieniężne w krótkoterminowe depozyty lub krótkoterminowe aktywa finansowe o zmiennej stopie procentowej. Wszystkie tego typu inwestycje mają zapadalność do jednego roku. Dodatkowo, Spółka jest stroną kredytów bankowych o zmiennej stopie procentowej opartej na WIBOR plus marża banku.

Wrażliwość na zmiany stopy procentowej

Do wyliczeń założono, że ryzyko stopy procentowej dotyczy wyłącznie oprocentowanych lokat pieniężnych i kredytów bankowych.

W przypadku zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym zakłada się na potrzeby analizy, że kwota niespłacona na dzień bilansowy była niespłacalna przez cały rok.

W sprawozdaniach wewnętrznych dotyczących ryzyka stopy procentowej dla Zarządu wykorzystuje się wahania w górę i w dół o 10 punktów bazowych, co odzwierciedla ocenę kierownictwa dotyczącą prawdopodobnej zmiany stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. zysk brutto za rok byłby o 1 tys. zł wyższy/nniższy, gdyby rynkowe stopy procentowe w polskich złotych były o 10 punktów bazowych wyższe/nniższe przy wszystkich pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie rezultatem wyższych/nniższych kosztów z tytułu odsetek od kredytów wyrażonych w polskich złotych o zmiennym oprocentowaniu, zrównoważonych wyższymi/nniższymi przychodami z tytułu odsetek od środków pieniężnych i równoważników środków pieniężnych o zmiennym oprocentowaniu.

RYZYKO WALUTOWE

Przychody Spółki ze sprzedaży wyrażone są głównie w polskich złotych.

Ryzyko walutowe może pojawić się w przypadku, gdy Spółka zawiera transakcje denominowane w walutach obcych, w związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut (dotyczyć to może sprzedaży usług długoterminowych wyrażonych w walutach obcych oraz zakupów urządzeń i usług). Spółka podejmuje działania mające na celu minimalizowanie ryzyka walutowego poprzez podpisywanie umów z podwykonawcami i dostawcami, wyrażonych w walucie kontraktowej (hedging naturalny). Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka nie posiadała znaczących aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych. Na dzień 31 grudnia 2015 r. prawie wszystkie kontrakty długoterminowe realizowane przez Spółkę wyrażone były w polskich złotych.

Wrażliwość na ryzyko walutowe

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka nie była narażona na istotne ryzyko związane ze zmianą kursu wymiany polskiego złotego.

RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego spółka poniesie straty finansowe. Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej. Narażenie Spółki na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane, a zagregowaną wartość zawartych transakcji rozkłada się na zatwierdzonych kontrahentów. Kontrolę ryzyka kredytowego umożliwiają limity weryfikowane i zatwierdzane przez Zarząd. Spółka prowadzi bieżącą ocenę zdolności kredytowej kontrahentów na podstawie oceny kondycji należności. Spółka nie jest nadmiernie narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Spółki są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe. Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacyjnym, a stan należności podlega ciągłemu monitoringowi. Dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W Spółce nie występują nadmierne koncentracje ryzyka kredytowego.

RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI

Ostateczna odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności spoczywa na Zarządzie, który opracował odpowiedni system zarządzania tym ryzykiem dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Spółki oraz zaspokojenia wymagań zarządzania płynnością. Spółka utrzymuje zasoby środków pieniężnych wystarczające dla regulowania wymagalnych zobowiązań. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Spółka zobowiązała się zapisami w umowach kredytowych z bankiem do utrzymywania wskaźników finansowych na odpowiednim poziomie. Umowy kredytowe zostały zabezpieczone szeregiem instrumentów standardowo stosowanych w przypadku umów kredytowych, w tym cesjami z tytułu realizowanych kontraktów długoterminowych. Cesje dokonywane z kontraktów zabezpieczają całość zobowiązań wobec banku, nie tylko środki wykorzystywane na finansowanie kontraktu stanowiącego zabezpieczenie. Umowy kredytowe zabezpieczane są równocześnie cesją z kilku kontraktów co daje bankowi gwarancję wypłacalności Spółki. Ponadto kontrakty, z których dokonywana jest cesja

wierzytelności na zabezpieczenie wymagają uprzedniej akceptacji banku, pod kątem oceny zdolności płatniczych kontrahenta Spółki.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością, a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty odnawialne.

Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wysokość kapitałów zapasowego i rezerwowego, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych, a także poprzez odpowiednie zarządzanie środkami pieniężnymi.

Spółka inwestuje środki pieniężne w bezpieczne, krótkoterminowe instrumenty finansowe (depozyty bankowe), które mogą być wykorzystane do obsługi zobowiązań.

Na płynność Spółki w przyszłości wpływ mogą mieć ewentualne zatory płatnicze występujące w gospodarce, w szczególności w branży budowlanej, a także sytuacja finansowa Generalnych Wykonawców na rzecz których Spółka wykonuje usługi.

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	–	–
płatne do 3 miesięcy	–	–
płatne od 3 miesięcy do 1 roku	–	–
Kredyty i pożyczki długoterminowe	–	–
płatne powyżej 1 roku do 2 lat	–	–
płatne powyżej 2 lat do 3 lat	–	–
płatne powyżej 3 lat do 4 lat	–	–
Kredyty razem	–	–

Struktura wymagalności zobowiązań handlowych:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania handlowe nieprzeterminowane	6 339	16 285
Zobowiązania handlowe przeterminowane, w tym:	2 320	2 945
do 1 miesiąca	1 607	2 269
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	697	527
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	120
powyżej 6 miesięcy	16	29
Zobowiązania handlowe razem	8 659	19 230

KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa finansowe					
Należności handlowe	PiN	13 051	25 190	13 051	25 190
Środki pieniężne	PiN	1 484	6 528	1 484	6 528
Zobowiązania finansowe					
Kredyty bankowe	PZFWgZK	–	–	–	–
Zobowiązania handlowe	PZFWgZK	8 659	19 230	8 659	19 230
Pozostałe zobowiązania fin.	PZFWgZK	100	200	100	200

Użyte skróty:

WwWGpWF – Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
PiN – Pożyczki udzielone i należności

PZFwgZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Spółka nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

SZACOWANIE WARTOŚCI GODZIWEJ

Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązаныmi stronami.

Wartość godziwa instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku oparta jest na notowaniach rynkowych na dzień bilansowy (ceny sprzedaży i zakupu).

Wartość godziwą instrumentów finansowych, które nie znajdują się w obrocie na aktywnym rynku ustala się przy wykorzystaniu technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe do modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (stopy procentowe, kursy walutowe itp.).

Wartość godziwą walutowych kontraktów terminowych ustala się na podstawie wyceny przeprowadzanej przez banki, z jakich korzysta Spółka.

Wartość nominalna z uwzględnieniem odpisu aktualizującego utratę wartości należności handlowych oraz wartość bilansowa należności handlowych są zbliżone do ich wartości godziwych z powodu ich krótkoterminowego charakteru.

Spółka nie prezentuje wyceny wartości godziwej w odniesieniu do instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2015 r. według wymaganym standardem MSSF 13 hierarchii poziomów, gdyż na ten dzień Spółka takich instrumentów nie posiadała.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Celem Spółki w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Spółki do kontynuowania działalności, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom oraz korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu. Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału, Spółka może zmieniać kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia. Nadrzędnym celem Zarządu jest rozwój Spółki i na ten cel chce ona przede wszystkim przeznaczać środki budując długoterminową wartość dla akcjonariuszy i uruchamiając nowe projekty. Istotnym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki. Atrem S.A. zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie wskaźnika stanowiącego stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek do EBITDA (EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację).

53. ISTOTNE ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Po dniu bilansowym nie wystąpiły zdarzenia, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki sporządzone za 2015 r.

54. INFORMACJE O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIĘGLYCH NIEUJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM

W sprawozdaniu finansowym Spółki za 2015 r. nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych nieujęte w sprawozdaniach finansowych za lata poprzednie.

55. UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Zarząd Atrem SA oświadcza, iż Rada Nadzorcza Spółki w dniu 30 września 2015 r. dokonała wyboru spółki SWGK Audyt sp. z o.o. (dawniej: HLB Sarnowski & Wiśniewski sp. z o.o.) z siedzibą w Poznaniu przy ul. Wojskowej 4 do badania jednostkowego sprawozdania finansowego Atrem S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Atrem za 2015 r.

Umowa ze spółką SWGK Audyt sp. z o.o. została podpisana w dniu 09 października 2015 r.

Spółka SWGK Audyt sp. z o.o. została wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 2917.

Spółka Atrem S.A. dotychczas korzystała z usług SWGK Audyt sp. z o.o. (dawniej: HLB Sarnowski & Wiśniewski sp. z o.o.) przy badaniu jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 oraz 2014 r., a także przy przeglądzie jednostkowego oraz skonsolidowanego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego za I. półrocze 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 oraz 2015 r.

Zarząd Atrem S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania jednostkowego sprawozdania finansowego Atrem S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Atrem za 2015 r., został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten, oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania jednostkowego sprawozdania finansowego Atrem S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Atrem zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Z tytułu realizacji opisanej powyżej umowy spółka SWGK Audyt sp. z o.o. otrzyma wynagrodzenie w kwocie 26.000,00 zł netto za wykonanie prac związanych z badaniem jednostkowego sprawozdania finansowego Atrem S.A. oraz 11.000,00 zł netto za wykonanie prac związanych z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Atrem.

Wysokość wynagrodzenia za badanie sprawozdań finansowych oraz wynagrodzenia z innych tytułów przedstawia zestawienie poniżej:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	37	40
Przegląd sprawozdań finansowych	26	26
Doradztwo podatkowe	–	–
Inne usługi	–	–
Razem	63	66

56. WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE ATREM S.A.

Za okres do:	w tys. złotych		w tys. EUR	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Przychody ze sprzedaży	75 944	70 986	18 148	16 945
Zysk/strata brutto ze sprzedaży	10 433	10 045	2 493	2 398
Zysk/strata z działalności operacyjnej	556	1 374	133	328
Zysk/strata brutto	797	1 203	190	287
Zysk/strata netto	531	751	127	179
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 365)	3 695	(565)	882
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 761)	400	(421)	95
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(918)	(1 765)	(219)	(421)
Przepływy pieniężne netto - razem	(5 044)	2 330	(1 205)	556
Średnioważona liczba akcji (w tys. szt.)	9 230	9 230	9 230	9 230
Rozwadniające potencjalne akcje zwykłe (w tys. szt.)	–	–	–	–
Zysk netto na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,06	0,08	0,01	0,02
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,06	0,08	0,01	0,02

Na dzień:	w tys. złotych		w tys. EUR	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa razem	74 620	93 323	17 510	21 895
Zobowiązania długoterminowe	2 916	2 555	684	599
Zobowiązania krótkoterminowe	15 574	34 430	3 655	8 078
Kapitał własny	56 130	56 338	13 171	13 218
Kapitał podstawowy	4 615	4 615	1 083	1 083
Średnioważona liczba akcji (w tys. szt.)	9 230	9 230	9 230	9 230
Rozwadniające potencjalne akcje zwykłe (w tys. szt.)	–	–	–	–
Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	6,08	6,10	1,43	1,43
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	6,08	6,10	1,43	1,43

Konrad Śniatała Prezes Zarządu

Marek Korytowski Wiceprezes Zarządu

Łukasz Kalupa Członek Zarządu

Przemysław Szmyt Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Żaneta Łukaszewska-Kornosz Główny Księgowy Grupy Kapitałowej

Złotniki, dnia 17 marca 2016 r.